

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petit 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Provocările nu încetează

Ne-am ocupat, în numărul precedent al ziarului nostru, de lucrurile grave descoperite în eparhia romano-catolică maghiară dela Oradea-Mare, păstorită de episcopul Nicolae Széchenyi.

Episcopul dela Timișoara, Iuliu Glattfelder sau, cum se întitulează însuși, *Gyula Püspök*, nu rămâne cu nimic îndărătul col-gului său dela Oradea-Mare.

Cu aceeaș râvnă își manifestă sentimentele politice, de calibrul cel mai șovinișt unguresc, fără a-i păsa că are să producă adâncă indignare în sufletele românești.

Lucrarea dușmănoasă împotriva românilor, a numitului episcop dela Timișoara, ne este de multă vreme cunoscută și am înregistrat-o.

Publicăm, de astădată, ca titlu de document, câteva părți dintr-o pastorală, earăș foarte provocatoare, adresată de Gyula Püspök credincioșilor săi fii sufletești, ca să se vadă din nou, cum unul dintre servitorii fruntași ai papismului încearcă să submineze temelile statului care îl adăpostește — până acum.

Pastorală are drept introducere următoarele cuvinte:

«O scrisoare a Papei spune că s'au încheiat multe păci, care s'au scris pe hârtie, dar nu și'n inimi. Lumea trebuie întotdeauna să sufere păcatele unei păci false, încheiate fără sinceritate, dar dictată de

brutalitate. Atâta timp cât acei cari vor domina, nu vor avea alt scop decât să jăfuiască pe alții ca ei să poată gusta cât mai mult din bunurile pământului, Papa constată cu durere că pace nu vom avea».

Episcopul Glattfelder, îngrijat de situația culturală a fiilor săi sufletești și de o desnaționalizare lentă care ar putea veni din partea unora (români), atrage atențiunea preoților săi astfel: «Iubiții mei preoți și învățători, nu vă mulțumiți numai cu orele reglementare și obligatorii din școală și cu învățământul restrâns și mărginit al programului școlar, ci în afară de aceasta desfășurați o muncă întinsă pentru însuflețirea în școală, pentru formarea de suflete ale elevilor voștri cari vor duce apoi sfaturile și învățămintele voastre și la ei acasă. Stați deci de vorbă cât mai mult cu ei; pe lângă toate schimbările politice susținând mentalitatea și creșterea evlavioasă și creștină catolică (!) vom obține pacea familială, socială, pe care alții cu ură inversunată vor să ni-o distrugă».

Episcopul ungurit urmează tot mai pe față, când spune:

«Trebuie să dăm școalelor catolice o cât mai mare atențiune, pentru că noi cei care am fost obișnuiți cândva să așteptăm totul dela stat, tot sprijinul cunoscut din trecut, astăzi nu ne mai găsim sub scutul unui stat care să ne sprijinească instituțiunile noastre, ca acela care poate ar face-o și astăzi cu plăcere, dacă nu

i-ar fi răpit această puțință catastrofa istorică».

Și statul român? Va înghiți-o și pe aceasta?

Dar mai este:

Pastorală, luând în apărare școalele «confesionale» din eparhie, arată cum ele au păstrat caracterul maghiar, și-l vor păstra și întări și de aci încolo. Și zice:

«Acum a sosit timpul ca școalele confessionale să fie sustinute cât mai puternic de noi înșine, ear pentru menținerea dreptului de existență orice jertfă nu-i prea mare. Cu plăcere îmi amintesc de școalele catolice care au adus pe vremuri jertfe mari numai ca să-și salveze caracterul de naționalitate, jertfe pe care nu trebuie să le precupețim, dacă vrem să rămânem și să fim stăpâni în casele noastre. Vitregia timpurilor de astăzi ne-o motivează și ne-o poruncește aceasta. De aceea rog pe preoții catolici să îndrumeze poporul nostru spre jertfele cele mai mari explicându-i că numai așa vom scăpa să nu fim înghițiți de alții. Nimic nu este mai frumos și nu există un sacrificiu mai mare din partea unui părinte decât acela făcut pentru sufletul copiilor, credința amândurora și amintirile strămoșilor legate de speranțele viitorului».

Forurile chemate, să se pronunțe și să judece îndrăzneala atât de ungurească a papismului din țara noastră, când lucrează

FOIȘOARA

Predică

la Dumineca II din Postul păresimilor

Fiule, eartă-se ție păcatele tale! Marcu 2, 5.

Iubiți fii, — Treapta primă a scării postului ce ne duce la Dumnezeu, am urcat-o în Dumineca trecută, când ne-am hotărât a părăsi în post sgomotul lumesc, care se arată ca mare vrășmaș al mântuirii și se pune ca pedecă aproape de neînălțurat între om și Dumnezeu.

Pentru astăzi vom urca a doua treaptă, menită a ne duce spre liman. Am urcat treapta primă a postului, când ne-am hotărât a ne retrage în singurătatea căminului caselor, la altarul vieții de familie. Sper că cu aceeaș îndemănare vom urca și treapta pe care acum vrem a pune piciorul. Speranța mi-o întemeez pe faptul, că cine trăiește în retragere, mai ușor își poate păstra seninătatea sufletului (curățenia morală), căci de aceasta este vorba în cuvântarea mea de acum.

Isus se afla în Capernaum, învățând mulțimea care umpluse casa. Un slăbănog care nu putea umbla pe picioarele sale, ci se purta de

alții pe pat, este lăsat cu pat cu tot pe vârful coperișului înaintea lui Isus, ca să i se dea mersul pe propriile picioare. L-a și vindecat. Inșă cum? Înainte de a-i zice: Ia-ți patul și umblă. — l-a deslegat de păcate; căci păcătos era omul, și păcatul — cum semnele arată — era păcatul tinerețelor.

Deslegarea de păcate Domnul Hristos o rostește prin vorbele: «Fiule, eartă-se ție păcatele tale!» Iertarea aceasta de păcate am numit-o curățenia morală și o țin de a doua treaptă a postului, pe care urcăm scara către Dumnezeu.

Curățenia, și în cele din afară, este virtute, al cărei folos nu se poate tăgădui. Curățenia ni-o recomandă bunul gusl, ni-o recomandă cinstea și vrednicia de oameni.

Trec acum la curățenia morală, numită cu drept cuvânt *podoaba sufletului*.

Eartă-se ție păcatele tale! — zice Isus slăbănogului. Prin aceasta vrea să arete, că slăbănogului care a cerut vindecare trepească, și sufletul i a devenit cu totul curat.

Graiul acesta ne spune și nouă un adevăr. Având inimă plină de patimi sau plină de buruieni morale, și având conștiința încărcată cu povara păcatelor, nu putem fi primiți în locuința lui Dumnezeu. Intocmai cum alungăm noi oamenii noroiul din jurul nostru și nu vrem de loc a ne întâlni cu el, așa ar alunga și Dumnezeu dela Sine pe celce ar îndrăsnii a-i sta înaintea în

hainele urâte ale păcatului. De aceea a curățit Isus și pe slăbănog, înainte de a-l vindeca. A curățit Isus pe slăbănog de păcate — nu în mod ușuratic, ci numai când însuș slăbănogul a aruncat dela sine haina murdă a păcatului, adică s'a «frânt și smerit cu inima». Aceasta o dovedesc din destul cuvintele: «Și Isus, văzând credința lor, a zis slăbănogului: «Fiule, eartă-se ție păcatele tale». Isus va să zică, curățirea ce se petrecuse în inima slăbănogului, a pecetluit-o numai, și atunci când însuși slăbănogul se îndreptase în inima sa, l-a primit ca să-i fie fiu. Aceasta este și firesc. Doar Isus a grăit ludeilor: «Fățarnicilor! Bine a prorocit de voi Isaia zicând: Se apropie de mine poporul acesta cu gura sa și cu buzele mă cinsteste, ear inima lor departe este de mine. Și înzadar mă cinstesc, învățând învățături, porunci omenești». (Matei, 15, 7—9). Dacă deci slăbănogul nu era pocăit în sufletul său, nu vindecare, ci pedeapsă trebuia să primească.

Numai cel împodobit sufletește din ai noștri poate spera că va fi primit la cina cea mare din împărăția lui Dumnezeu.

Am ținut să scot la iveală acest moment însemnat din viața slăbănogului, nu cumva careva din creștini se cadă în rătăcirea, că e destul a zice: «Doamne, Doamne», ca numai decât să fie primit și ridicat la cinstea ce o dă Dumnezeu aleșilor săi în împărăția Sa.

în adins pentru realizarea visului maghiar de a ne robi earăș.

Aflăm acum, că în sfârșit acțiunea împotriva statului român desfășurată în părțile bănațene de episcopul pomenit va încetă, de oarece prelatul vinovat de iredentism maghiar, este transferat în Ungaria. Acolo va putea mai ușor să-și manifeste sentimentele de politică în interesul maghiarilor.

Organizarea cultelor. Comisiunea de delegați parlamentari, pentru elaborarea textului definitiv al proiectului de nouă constituție, s'a întrunit din nou în mai multe ședințe la senat. În ședința de Vineri s'au născut lungi discuțiuni asupra organizării cultelor (art. 23).

I. P. S. Sa Mitropolitul Primat Miron cere ca în acest articol să se spună despre biserica ortodoxă română, că este «dominantă», nu numai că «are întâietatea».

Raportorul camerei este pentru cuvântul «întâietate».

Episcopul unit Frențiu expune punctul de vedere al bisericii unite și propune următorul text: «Biserica ortodoxă și biserica unită au întâietate în stat».

I. P. S. Sa Mitropolitul Primat combate cererea episcopului Frențiu, sub cuvânt că biserica unită își are șeful în afară de stat și o dependență de celelalte biserici, care-i ridică dreptul la egalitate cu cea ortodoxă de statul român.

După ce dl Dissescu susține acest din urmă punct de vedere, se lasă textul neschimbat.

Pericolul sectarismului

— Un memoriu —

În scopul ca lumea cititorilor noștri să ia cunoștință despre atentatul ce se pregătește pentru slăbirea temeliei bisericii și statului nostru, publicăm mai jos **memoriul** trimis din partea Consistorului diecezei Vadului, Feleacului și Clujului către dnii miniștrii de culte și instrucțiune în București.

Acelaș Consistor, îngrijat de soarta ce ne așteaptă, a dat ordin școalelor sale confesionale, să îndepărteze din instituțiile acestea pe toți elevii sectari.

Eată memoriul:

Domnule ministru, Cu adresa On. Directorat al instrucțiunii din Cluj Nr. 31386/VI 1922 ni s'a comunicat ordinul Ministerului de culte

În lumina aceasta a lucrurilor, în adevăr, sânt de jăluit acei creștini, cari numai de formă arată apropiere către Dumnezeu, numai din obicei cercetează și casa lui Dumnezeu, fără a împlini mai întâi porunca: «De aduci darul tău la altar și acolo îți vei aduce aminte, că fratele tău are ceva asupra ta, lasă acolo darul tău înaintea altarului și mergi de te împacă întâi cu fratele tău, și atunci viind adă darul tău» (Mat. 5. 23—24). Și mai de compătimit sânt creștinii, când în biserică aflându-se și văzând pe contrarul lor, în loc de a-i da mâna de împăcare țes pânza răsunării asupra lui chiar înaintea sfântului altar.

Frângerea inimii ne va scuti de aceste greșeli, iubitorilor, căci zice Psalmistul: «Jertfa lui Dumnezeu este duh umilit, și inima frântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi» (Ps. 50, 19).

În singurătatea ce v'ați impus o ca fir roșu de urmat în timpul postului, să căutați deci a vă desbăra de apucăturile rele, întru care evangelia de azi, ca cea mai de căpetenie, înșiră, **ura și hula**. Casa din Capernaum, cum ați înțeles, era plină de lume. Cuvintele lui Isus erau sorbite de ascultători. Se adunase oare mulțimea în casă fiind că Isus răspândea învățătură ce atâta patimile? Evanghelia și apostolii ne sânt martori, că nici când n'a ieșit din gura lui Isus cuvânt de scandală, de blam, ci numai învățătură ce puneau în uimire pe cine le auzea, prin sfințenia lor. Se mirau de sfințenia toți, chiar și contrarii. Citez aici vorbele slugilor, ce au fost trimise să prindă pe Isus. Nu l-au prins însă. Ear când pentru neascultare sânt trase la

Nr. 68135 din 22 Dec. 1921 prin care cultului baptist i se lasă **deplină libertate** în țară. Prin urmare dispune că notele de clasificare din religie ale elevilor baptiști dela autoritățile lor confesionale să fie introduse ca valide în atestatele școlare.

Împotriva acestui ordin sântem nevoiți să ridicăm cel mai energic **protest** din următoarele motive:

Cultul baptist este în țara noastră atât de răsleț, încât nu are nicăiri între români organizație compactă, în comunitate religioasă, după cum o cer aceasta legile statului. Comunități baptiste sânt câteva numai, și și acelea între unguri și șvabi.

Sub masca și firma baptismului însă cutreeră țara tot felul de secte care se pretind religioase, dar de fapt au la temelie caracter politic, dușmănos statului. Sectarii acestia sânt cunoscuți în țară sub numele de «**pocăiți**», sau «**nazareneni**». Aceștia însă **nu sânt baptiști**, ci un amalgam de diferite secte. Câteva pilde: Pocăiții au dela baptiști numai botezul și autoritatea celor patru evanghelii. Cultul Sămbetei îl au dela adventiști, misticismul dela pietiști, comunismul dela anabaptiști, lăpădarea jurământului și a serviciului militar dela menoniti etc. Ei nu cad prin urmare sub dispozițiile normate de legea baptiștilor. Cu toate acestea, din rapoartele subalternilor noștri constatăm că **toți pocăiții se bazează pe edictul de toleranță al Ministeriului** și toți propagandiștii pocăiților cari vagabundează din sat în sat, poartă ordinul ministerial în buzunar și se apără, sub cuvânt că ei sânt baptiști, de orice protestări ale bunilor români.

Autoritățile administrative în necunoștință de cauză le dau mână liberă fără nici o restricțiune. Clauzula statului „sub rezerva siguranței statului și a moralității publice” o știu eluda cu o dibăcie extraordinară, deoarece toată propaganda lor o fac sub firma lui Isus Hristos.

În realitate acești sectari sânt cei mai primejdioși pentru interesele statului. Căci ce propagă ei?

1. Cer restabilirea vieții sociale a primilor creștini, cari ducem o viață în comunism. Bogații să-și împartă averea cu cei săraci după îndemnul lui Isus Hristos, principiul acesta e exploatat cu multă dibăcie. Deoarece toți trântorii cari fug de muncă se fac pocăiți și speculează până prind în mrejele lor câte un om cu stare bună, pe care apoi sub firma lui Isus Hristos îl despoaie de abinele, trăind pe spatele acestuia și a coreligionarilor lor mai incuși. Cazuri concrete: În comuna **Partoș** s'a pripășit un sărăntoc, Simion Gavriș de pe la Curtici, care în cursul propagandei sectare din banii adunați și-a cumpărat casă cu zeci de mii Lei. Fostul jandarm Vasile Cucu eliminat din serviciu pentru acte incompatibile cu postul lui, a ajuns peritor de foame. S'a pocăit și din propagandă și-a adunat bani cu cari și-a cumpărat

răspundere, au răspuns: «**Nici odată nu a grăit om, ca acest om**» (Ioan 7, 46). Cu toate acestea unii din cărturarii, cari se aflau și ei de față în casa din Capernaum, ziceau: **Ce grăește acesta (Isus) așa hule!** (Marc. 2, 7).

Stăm uimiți în fața acestei îndrăzneli și vrem să ne dăm seama: Grăește din acești oameni dreptatea și adevărul, ori sânt unelte oarbe ale urei? Seamă ușor ni-o dăm, pentru că atunci când vezi, că Isus este batjocorit chiar când în mod neînțeles vindecă un biet de nenorocit, cu toată bunăvoința ce ar trebui să o acordăm criticilor, altă părere tot nu putem avea despre ei, decât că sânt unelte oarbe ale urei și sânt prin urmare fii ai Satanei, care vrea cu orice preț să vâre zizanie în lume. Ura aceasta a împărechiat poporul jidovesc ca să nu dea ascultare învățăturilor lui Isus ce curg ca «apa cea vie» și prospectă, și ura aceasta a adus lui Isus și moartea de pe crucea din Golgota.

Ura e cea mai veninoasă burueană morală. Pe unde ea se arată, întreg ogorul moral devine câmp pustiu, totul se stânge și se uscă. Grozave sânt urmările urei dintre oameni. Nu suferă doi cu doi într-o tabără, nu împintenă la nici o muncă umăr la umăr, ci cu plăcere diavolească spulberă, nimicește și moștenirea rămasă dela generațiile ce au fost...

Vă sboară gândurile, cu bună seamă, la câmpurile de luptă peste care au trecut povoiul armatelor cu tunurile și mitralierele ce împărșiau foc și moarte, asupra satelor, orașelor și câmpurilor. Cu bună seamă multe lacrimi a stors din ochii mamelor, soțiilor și orfanilor

casă. Muncitorul Lazăr Petruica dela minele de cărbuni din Vulcan a fost dat afară din serviciu, pentru că era cel mai leneș și a ajuns că femeea și doi copii i-au murit formal de foame, s'a pocăit și astăzi trăiește lume albă din vagabundajul propagandei sectare. Oare statul e obligat să ocrotească astfel de elemente? Cine nu vrea să muncească, se face pocăit și predicator și duce lume albă exploatând credulitatea bietului popor. Principiul acesta al comunismului va lua în curând altă față, **politică**, primejdioasă pentru stat.

2. Pocăiții nu recunosc ordinea de stat, pentru ei administrația, justiția, armata și toate organele statului sânt instituții de teroare. Regele e despot, statul e parazit, patria e mamă vitrigă care nu-ți dă nimic în schimb pentru jertfele ce le faci. Forurile civile și militare pot confirma cu nenumărate cazuri atitudinea dărză a pocăiților în fața dorințelor ordinii sociale.

Ei înșiși mărturisesc că au aceeaș țință cu bolșevicii, le zic «**frați**» cu aceștia, numai mijloacele lor deocamdată sânt altele. Când toate așezămintele sociale de mai sus vor dispărea, atunci va fi adevărată fericire pe pământ.

3. Concepția de națiune e urgisită de pocăiți. Și în privința aceasta pocăiții români excelează. Aceștia mai bucuroși fraternizează cu ungurul, săcuilul, șvabul cu evreul, decât cu românul care nu e pocăit. Cei din alt neam n'au dat uitării nici ca pocăiții originea lor națională. Nu vei găsi un pocăit ungur sau săcuil, care să nu fie întâi ungur și apoi pocăit și să nu contribuie cu ce poate pentru sprijinirea intereselor ungurești.

Conștii de aceste concepții ale pocăiților, dușmanii statului le și exploatează. Dovadă e faptul următor: În luna April 1922 s'a organizat în săcuime, cu central în Odorhei, o întinsă propagandă sectară. În fruntea acestei organizații stau unguri de seamă, nepocăiți, sub conducerea unui fost căpitan în armata ungară. S'a organizat un serviciu subaltern în toate plasele, în toate satele din săcuime, cu propagandiști angajați anume și bine dresați. Problema principală pe care o exploatează e comunismul și nesupunerea la serviciul militar. Din acest focar al iredentismului emanază propaganda vie peste întreg Ardealul, și firește că fiind sprijinită cu bani, poate dela Budapesta, s'au găsit mulți români inconștii cari menajază această propagandă în satele românești. Numai așa e posibil faptul că cei mai mulți predicatori ambulanti au bani berechet și sânt în stare să împărștie gratis pe sate mii de foi volante și broșuri, astăzi când tiparul e atât de costisitor. Acestea sânt fapte constatate și de siguranța statului, și de organele armatei noastre cari au cerut stabilirea acestor curenți periculoase.

Ordinul ministerial de mai sus este apă pe moara lor, deoarece acum toți sectarii se vor da de baptiști și propaganda dușmănoasă

răsboiul, și ar trebui să-l uităm ca pe coaba reă de care vrem să nu ne mai aducem aminte. Am fost datori a suporta greutățile, — și cu dragoste de țară, de neam și biserică le-am și suportat. Ochii noștri să-i ațintim acum mai mai aproape de noi, asupra noastră. A căuta cusururi altora și a voi să fii doftorul celor ce stau în afară de tine, nu e greu. Vindecarea se începe dela tine. «**Vindecă-te pe tine, doftore!**» zice scriptura, și cu toată dreptatea. Pentru că numai vindecarea pornită dela singuratici, aduce însănoșare totalității. Sub acest raport, societatea de acum, de după război, s'a îmbolnăvit rău, și vindecarea o așteptăm, — dar ea întârzie.

Rămân tot la roadele urei. Se întramă căminele familiare, lovite prin război? Certele de prin familii, divorțurile, și copii aruncați pe ulițe ca ai nimănui, arată că nu. Putut-a lua după război ceva avânt viața socială? Se pare, că **Samumul Saharei** s'a năpustit dintr-o dată asupra capului nostru. Fiecare ține la ale sale, și caută cu ochi pismătăreți asupra vecinului, când l ar fi luat pe dinainte și întecat cu ceva. Cea mai mică greșală a fratelui, în loc de a fi iertată, cum cere legea creștină, este arătată avocatului și urmărită... Și durere! atacătorul cu atât e mai mulțămît, cu cât mai tare a putut turti la pământ pe contrar. Între astfel de condiții și instituțiile ce se țin de obște în comun, școală, biserică, așezăminte de caritate... tânjesc. Prin purtarea fariseică a noastră, se calcă tocmai porunca cea mare creștină, care ne îndrumă: «**Să iubești pe aproapele tău ca în-**

statului se va deslănțui și mai puternic, nefiind stavilită de nimic.

Având deci în vedere că sectarismul religios din țara noastră e *primejdie reală* pentru integritatea statului, cu regret trebuie să vă aducem la cunoștință că ordinul de mai sus al directoratului Instrucției din Cluj Nr. 31386 în școalele noastre confesionale ortodoxe nu-l putem executa. Nu putem tolera, în școalele noastre, elevi cari își bat joc de credința noastră, «râd când elevii noștri își fac rugăciunile», cum ne relatează preoții noștri, elevi cari mâne vor forma elementele cele mai primejdioase pentru țara noastră.

În considerarea celor de mai sus, cerem deci :

1. Revocarea ordinului citat al directoratului instrucției din Cluj cu Nr. 31386 VI 1922;

2. După ce bapțiștii în țara noastră sânt atât de puțini, încât nu pot forma comunități religioase prescrise de lege, să se revoace ordinul pentru liberul exercițiu al confesiunii lor;

3. Întru cât totuși statul află aceasta de necesar, să se precizeze în amănunte: cari sânt considerați ca bapțiști, și cari nu cad sub prevederile bapțismului?

4. Numai acele comunități bapteste să fie recunoscute care se pot constitui în comunitate cu numărul de credincioși cerut de lege și cu stabilitate în comună. Această condiție să se ceară și dela predicatorii lor;

5. Pentru examinarea predicatorilor să se institue o comisie din partea statului, deoarece această confesiune nu și are în țară instituție anumită pentru calificarea acestora. Ear postul să fie legat de stabilitate în comună sub controlul organelor statului. Acestor candidați să li se ceară o anumită calificare cu un grad de cultură mai avansat ca să se înlăture posibilitatea de a sluji propagandei dușmănoase orce fel de elemente;

6. Să se oprească cu desăvârșire vagabundajul predicatorilor. Nici una dintre celelalte confesiuni nu are acest privilegiu. Nici un preot al confesiunilor recepte nu poate trece în exercitarea chemării sale peste granițele parohiei sale. De ce tocmai acestor elemente primejdioase să li se permită vagabondajul, care sub masca religiosității strecoară atâtea idei subversive în popor pentru subminarea statului;

7. Să se interzică conventiculele clandestine. Pocății de regulă își țin adunările în cele mai ascunse lăcașuri și mai ales noaptea. În astfel de cazuri pot «lucra» mai bine și mai cu succes toți propagandiștii străini. —

Convinși în adâncul sufletului nostru despre primejdia ce o prezintă sectarismul în țara noastră, noi nu putem da mână de ajutor unei acțiuni care azi-mâne se va răsbuna amar. Avem nădejdea că dl ministru va cumpăni justele noastre observări și va lua măsuri în consecință

suți pe tine» (Luca 10, 27). Și e păcat a avea o inimă a «împetrită». A ierta nu e rușine; din contră, este mare virtute creștină, căci numai prin iertare împrumutată se încheagă familia, comuna, țara. Au fost, mai sânt și azi foarte mulți filozofi, cari susțin că cea mai bună lege este a pumnului, și că drept la viață are numai cel ce poate răpune pe contrar. Filozofia aceasta însă nu e creștină, și nici bună nu e, ea lovește în simțul de dreptate și adevăr. Iertarea, iertarea! Strângerea rândurilor prin iertare.

Să începem deci cu iertarea: Cel mai bun leac contra frământărilor ce neliniștesc societatea creștină. Postind, să căutăm mereu a ne desbăra de invidie și ură, cari neliniștesc sufletul. În liniștea și retragerea ce ni-o dictează postul, fiecare creștin e dator a se cerceta, de e pizmătare, de nutrește ură în suflet, și stând departe și de dușmanul adevărat, ori numai închipuit, în liniște se poate hotărâ ușor a-i tinde dreapta, ca semn al adevăratei păci și iertări... Când pasul acesta e făcut — fără a-și bate capul cu aceea, că cine a început gâlceava, — păcatul e ridicat de pe sufletul creștinului și nici cuvântul lui Isus nu întârzie a se auzi: «Fiule, eartă-se ție păcatele tale!» Să ne curățim pe noi în felul acesta. Să ținem să curățim și pe alții, îndemnându-i a ierta.

Ajută-ne, Doamne, să putem trece și peste această treaptă a postului învierii! Amin.

Prot. Vasile Gan

pentru asigurarea păcii și a liniștei interne și pentru înlăturarea tuturor posibilităților care ar cauza pagube consolidării statului nostru.

Cluj, 20 Februar 1923.

Consistorul eparhial ort. român

Dela Reuniunea meseriașilor români, Sibiu

— Sedință literară —

Ședința din luna Februar 1923 a «Reuniunii meseriașilor români din Sibiu» s'a ținut în seara zilei de 22 I. c. în localitățile Reuniunii, la ora 8 seara în fața unui număr public, așa că încăperile societății s'au dovedit și de astădată neîncăpătoare pentru întrunirile noastre.

Conferențiar a fost dl Dr. Vasile Lăzărescu, profesor la seminarul «Andreian».

La ora 8¹/₄, președintele Reuniunii, dl G. Poponea sen., deschide ședința prin o vorbire scurtă și măduoasă, în care spune că pe lângă multe serbări din carnavalul acesta, cu rost și fără rost, Reuniunea își menține continuitatea ședințelor literare începute în 1898 și neîntrerupte decât numai în timpul războiului. Aduce mulțămire intelectualilor noștri, cari cu multă dragoste se coboară în mijlocul meseriașilor, împărțându-i de lucruri frumoase și folositoare, asigurându-i pe acești binevoitori de dragostea și stima lor.

Dl Dr. V. Lăzărescu, într-o conferință temeinic lucrată, vorbește despre Refacerea sufletescă și viața religioasă-morală ca condițiuni primordiale pentru consolidarea țării, documentând cu argumente puternice că credința religioasă a fost în toate timpurile izvorul nesecat al promovării artelor, sculpturii și a muzicii, și că toate lucrările de valoare ale bărbaților geniali au fost inspirate de credință și dragoste către Dumnezeu. Conferința, spusă pe înțelesul auditorului, a fost ascultată cu multă luare aminte de numărul public și primită cu aclamații.

Înainte de conferință au recitat poezii frumoase: Anuța Mustea, Silvia Turean și Anuța Cismaș, ear după conferință Par. Tălmăceanu, Alexandrina Cismaș și Traian Feldorean.

Dl Ioan Stanciu, cunoscutul nostru tenor, a executat două române frumoase, acompaniat la pian de dsoara Miorica Tordășianu și dsoara Titi Stanciu.

Punctul final, recitarea poeziei «Scara» din partea dlui D. Axente, a produs haz și voie bună.

În timpul sortării cârticelelor între participanți, secretarul reuniunii a adunat cu pălăria «Dumnezeu vede» suma de Lei 113.

Țin se mai amintesc, că din expunerile Procesului verbal am constatat venitul îmbucurător material, rezultat la Concertul dat de Reuniune în 19 Ianuar a. c. în sumă de aproape 10,000 Lei, și modul practic cum s'a distribuit diferitelor fonduri.

Ședințele literare ale meseriașilor noștri merită tot sprijinul și încurajarea din partea tuturor oamenilor de bine.

Muncitorul.

Convocare

Convoc sinodul protopopesic al tractului Sibiu la ședința ordinară a anului 1923 pe ziua de *Vineri, 24 Februar* a. c. st. v., la orele 10 a. m. în seminarul arhidiecezan.

La ordinea zilei: raportul oficiul protopresbiterial despre situațiunea anului 1922.

Sibiu, 13 Februar 1923.

Matei Voileanu

adm. prot.

Se mai găsesc câteva exemplare din Calendarul Bunului Creștin pe anul 1923

Se vinde la **LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ** în SIBIU, și în alte librării. — La cererile prin **MANDAT POSTAL** se va adăuga 4 Lei pentru porto și recomandat.

Stirile zilei

Predică în catedrală. Dumineca trecută a rostit în biserica noastră catedrală părintele protosinel *Lucian Triteanu* o frumoasă predică despre însemnătatea cea mare a Duminecii ortodoxiei.

Hirotoniri. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru nostru *Nicolae* în 24 n. l. c. a hirotonit întru diacon pe clericul Ieronim Grovu protocolist consistorial, iar întru presbiter pe diaconul Ioan Giurgiu pentru parohia Bulzești (prot. Zarand).

Parastas. Duminecă în 25 Februar a. c. s'a celebrat în biserica noastră catedrală un parastas pentru odihna sufletelor marilor mecenați ai biserici și neamului, Emanuil Gozdsu, prot. I. Droc, Alexandru Lebu și Pantaleon Lucaș.

Pentru biserica ortodoxă română din Sofia. Dl I. Grădișteanu, președintele societății macedo-române, a înaintat dlui ministru al cultelor un memoriu prin care îl roagă să ia dispozițiunea ca în bugetul pe anul 1923 al departamentului său să se prevadă sumele trebuincioase pentru plata unui arhimandrit, a unui diacon, a unui cântăreț, — a unui paracliser, pentru biserica ortodoxă română din Sofia Bulgariei. Această biserică a fost terminată de mult și nu este târnoșită nici până astăzi, stând închisă de 17 ani, spre marea mâhnire a românilor din capitala Bulgariei, unde se află circa 400 de familii românești din Macedonia. Dl Grădișteanu încheie memoriul zicând, că are deplină convingere că de Sfintele sărbători ale Paștilor, românii macedoneni din Sofia vor avea fericirea de a auzi slujba de înviere a Domnului nostru Isus Hristos în limba lor.

Declarațiuni. Dl Rudolf Brandsch, deputat în cameră și președinte la Uniunea germanilor din România actuală, a declarat într-unul din ziarele capitalei, că noul proiect de constituție înseamnă pentru sași o «trădare», și că sașii vor fi siliți, în cazul când proiectul de constituție ar fi votat de parlament, să caute ajutor afară de hotarele țării, la Liga națiunilor. — Amenințare de același fel a rostit, cu altă ocazie, și unul dintre prelații «uniți», episcopul Frențiu dela Oradea-Mare. Dar, și într'un caz, și în celalalt tendința se prezintă ca *centrifugală*, și trebuie tratată în consecvență.

Moartea lui Delcassé. Miercuri a răposat la Nissa, în vârstă de 71 de ani, fostul ministru francez al afacerilor străine, *Delcassé*. Franța pierde pe unul dintre cei mai de seamă politicieni și diplomați. El a pus la cale înțelegerea cordială între Anglia și Franța. Resultatul acestei politici a fost înfrângerea Germaniei și reîntregirea Franței.

Procesul atentatorilor unguri, cari au complotat contra Suveranilor în toamna anului trecut, s'a început în 19 I. c. Înaintea Consiliului de război în București. Complotul este urzit de fămoasa societate a «Ungurilor când se deșteaptă». Se plănuise un atentat, cu ajutorul unei mașini infernale, aduse din Ungaria, ca să fie așezată sub tribuna regală a hipodromului în 3 Septembrie 1922, la alergările de toamnă. Acuzații arestați sânt 7: Turoczi fost funcționar la c. f. u., Pallagyi, Balázs, Berniczei, «contele» Belmont, Dengyel și Berekszi. Afară de aceștia mai sânt acuzați în liptă 14 inși, între cari se găsește și unul dintre șefii «deșteptilor», sublocotenentul Iván Hejjas. Desbaterile urmează.

Șezători culturale. Primim: Șezătorile țărănești din frunța noastră comună Boița (jud. Sibiu), după planul stabilit din partea păstorului sufletesc al acestei comune, au fost prefăcute în șezători culturale. În fiecare seară ale zilelor de lucru, din această eamnă, un elev sau elevă din școala de repetițiune — după îndrumările bunului lor păstor sufletesc, a făcut pe conferențiarul citind din cărți de cuprins cultural și religios-moral, — așa, că harnicile neveste și vrednicile fecioare din Boița în anul acesta și-au tors fuiorul cu multă dibăcie, cu cugetul și sufletul la Dumnezeu. Cu începutul postului Păresimilor șezătorile și-au terminat activitatea, iar la earna viitoare iarăși vor începe misiunea culturală.

Legea agrară în județul Sibiului. Ni se scrie: Executarea sentinței comisiunei noastre județene a județului Sibiului cu privire la revindcările drepturilor strămoșești în raport cu comunele noastre Boița, Tălmăcel și Porcești, din

motive neexplicabile întârzie din cale afară, cu toate că este timpul suprem ca această chestiune de mare importanță culturală să-și primească odată cuvenita rezolvare. Mai ales comuna Boița este neliniștită de vești, din care transpiră că interesele acestei comune n'ar fi fost îndeajuns susținute și considerate. Sperăm, că guvernul va da cuvenita atențiune doleanțelor justificate ale acestei comune, care a fost atât de mult expusă persecuțiilor dușmanilor noștri seculari, dar care a rezistat cu bărbăție tuturor valurilor furtunoase ale timpurilor de tristă amintire.

Sătenii intervin. Din Galați se anunță: În comuna Mălușteni s'a ivit un conflict între locuitori. Un copilăș al unui locuitor adventist din acea comună începând din viață, tatăl său îl îngroapă fără preot, cum îi dictau principiile credinței sale, în cimitirul satului. Auzind această faptă, ceilalți săteni din comună s'au revoltat, au venit noaptea în cimitir, au desgropat cadavrul copilului și l-au aruncat pe câmp. Venind jandarmii, sătenii i-au amenințat cu bătaie dacă fac vreo intervenție. Tatăl copilului desgropat a fost maltratat de săteni în cimitir, în timp ce căuta să reînsumeze cadavrul, care deocamdată a rămas desgropat. Autoritățile din Galați au fost încunoștițate despre acest fapt.

Vom scăpa de grindină? Profesorul Wilder D. Bancroft, sburând la aerodromul militar din Dayton (Ohio, America) la 500 metri d'asupra norilor, a răspândit cu elicea boabe de nisip încărcate de electricitate pozitivă sau negativă. Norii atacați, a căror lungime și lățime aveau câteva mile și a căror grosime era de 1500 picioare, au fost distruși în cinci minute. Eată un motiv serios, să sperăm că vom putea înlătura nenorocirile împreunate cu baterea de grindină.

Jertfe omenesti în Africa de sud. După cum comunică ziarele engleze din Bulluvaio superstiția se întinde în mod neliniștitor printre indigeni și degenerează mai ales în districtul muntelui Darwin (Rodesia) în excесе sălbatic. În timpul ultimei perioade de secetă, căreia între timp i-au urmat ploii abundente, s'au adus zeilor jertfe omenesti spre a-i îmbuna. Succesul acestei rugi pentru ploaie va contribui firește să întărească pe indigeni în sângeroasa lor superstiție. Poliția a făcut numeroase arestări și a închis mai cu seamă pe vrăjitori.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, dar cu alipire cătră reuniune, a colectat vice-prez. Ioan Stanciu suma de Lei 500.— dela nuntașii ospățului tinerilor George Paraschiv cu Elena Paraschiv n. Neamțu. Au contribuit: nașii Ioan Borjea și dna 100 Lei. Petru Bota 40 Lei. Subl. Ioan Barbu, Ioan Bozdog, Traian Marian, Gavril Crișan, Ioan Suciu, V. Pavel, funcț. în Sf. George, Silvestru Poenar, econ., Ghimbav, Dumitru Schiopu, Nicolae Dușe, George Ilășian, V. Rgna, funcț., T. Făgărășeanu și N. Fleschin, câte 20 Lei. N. Armenean 15 Lei. Văd. Borjea, M. Surdu, N. Mărginean, plutonier, V. Versan, V. Moga și I. Opreșan, cassier la percepător, câte 10 Lei. Al. Baci, comisar de poliție, M. Macarie, I. Gligor, N. Solomon și Ioan Stanciu, câte 5 Lei. — Pentru primos mulțamește: **G. Poponea**, prezident. **Stefan Duca**, secretar.

Spicuiiri

Organizarea internațională a muncii intelectuale. Consiliul «societății națiunilor» a luat în ședința sa publică din 15 Mai 1922 cu mare interes cunoștință despre raportul reprezentantului Franței, dl **Léon Bourgeois**, despre primii pași întreprinși pentru organizarea unei cooperări intelectuale a națiunilor.

Comisiunea de studiere a acestei cooperări se compune în ziua de astăzi din următoarele somități: Heuri **Bergson**, dela colegiul Franței — celebrul filosof francez —; dna **Curie**, vestita inventatoare a radiului; **Einstein** din Berlin, celebrul savant german ș. a.

Trei vor fi problemele cu cari se vor ocupa savanții aceștia: «1. Căutarea mijloacelor de a încuraja și de a perfecționa organizația internațională a lucrărilor științifice din partea congresului, a comisiunilor și a institutelor; 2. Studiarea relațiilor internaționale între Universități și crearea unui birou internațional al universi-

tăților, precum și a unei instituții — universitate internațională; și 3. Organizarea internațională a bibliografiei științifice și a schimbului publicațiilor științifice. (După rev. fr. «Pacea prin drept»).

«În prezența președintelui Republicei Franceze, colegul său la institut, dl **Léon Bourgeois**, a făcut în 3 lunie (1922) o importantă comunicație la «**Academia de științe morale și politice**». A indicat cum o asociație între popoare s'a impus a doua zi după un conflict, care a însângerat lumea civilizată. Limitarea armamentului, cercetată imediat, nefiind încă prezentată în condiții de siguranță satisfăcătoare pentru a fonda și a menține pacea, a trebuit să se recurgă numai la drept.

Dl L. B. amintește că statele membre ale soc. naț. au luat un dublu angajament: acela de a respecta integritatea teritoriilor și independența politică a membrilor soc. naț. și acela de a nu recurge la război decât după ce au încercat un aranjament pacific. Oratorul insistă asupra forței pe care și-o ia soc. naț. din caracterul său permanent, dela libertatea judecării sale, dela independența sa, dela metodele sale de examinare curat obiective și desinteresate. Ea poate să reușească acolo unde n'ar isbui guvernele, cari sânt într-una influențate de mișcările politice interioare. Soc. naț., fără de a sacrifica interesele materiale ale popoarelor, a știut să păstreze, ideilor și forțelor morale partea importantă care le revine.

Dl L. B. arată mai apoi cum, în lipsa mijloacelor materiale cari i-ar fi proprii, Soc. naț. ar putea, în caz de călcare a pactului, să asigure respectul deciziunilor sale. Pentru aceasta analizează dispozițiile pactului referitoare la limitarea armamentelor și la sancțiunile de ordin diplomatic, economic și militar.

Sânt nesigure și nesatisfăcătoare și vor rămânea astfel, câtă vreme experiența nu va fi stabilit limitațiunile (de arme) rezonabile, cari vor putea fi aduse la principiul fundamental al suveranității statelor. Limitarea armatelor nu se va impune decât după ce fiecare stat va fi câștigat asigurarea că este protejat cu efect (eficace) în caz de agresiune. Dl L. B. ține să afirme, în orice caz, că — dacă soc. naț. așa, cum există acum, n'are la dispoziția sa toată puterea de acțiune, pe care toate amendamentele franceze la Pact i-ar fi permis să i-o dea, reprezintă, totuși, o forță morală extrem de puternică, constituie un întreg de mijloace, cari de pe acum formează, dacă guvernele o vreau și dacă opinia publică știe să se încălzească de ele, un instrument precios pentru menținerea păcii și dezvoltarea civilizației. Într-o elocuentă perorație a afirmat eminentul bărbat credința sa neclintită în marea instituție, a cărei naștere a pregătit-o și a cărei primi pași i-a susținut. (rev. fr. «Pacea prin drept»).

H. P. P.

Posta redacției

Șt. C. în C. Mulțumiri. Cât mai curând.

M. Blaj. Te surprinde, că cei dela «Unirea» nu au luat notiță despre trădarea de patrie și munca subversivă și destrămatore a călugărilor papistași dela liceul premonstratens din Oradea-mare? Să nu te surprindă, pentru că toți papistașii sânt ejusdem farinae. De ar fi fost călugării respectivi ortodocși, apoi să fi văzut cum să sufleau clarissimi la bizantinisme și rusofolisme... dar așa, tac tăcerea peștelui.

Noi am spus-o doar de mult, și am documentat-o în atâtea rânduri, că papistașii tânjesc greu după Regnum marianum.

Nr. 19

(18) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante din tractul Deva:

1. Almașul sec, cu filia Cozia, cu casă parohială și eclejie,
2. Boholt,
3. Cănelul de Jos,
4. Cârjiți cu filia Bretelin, cu casă parohială și eclejie,
5. Chișcădaga, cu filia Buruene, cu eclejie
6. Noșag, cu 6 jug. pământ eclejie,
7. Seliștioara, cu filia Stoeneasa, —

se publică concurs cu termen de 30 de zile. Emolumentele sânt cele fașionate în coala B. Concurenții își vor înainta petițiile în regulă subsemnatului oficiu în termenul deschis,

având a se prezenta în comună spre a face cunoștința poporului.

Deva, la 1 Ianuar 1923.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Devei în înțelegere cu comitetul parohial concurent.

Dr. Ioan Dobro
protopop

Nr. 907/922

(16) 3—3

Concurs

În scopul întregirii postului de paroh în parohia de clasa III **Valea-Verde**, protopresbiteratul Câmpeni, se escrie concurs.

Cererile instruite conform normelor în vigoare, se înaintează subsemnatului oficiu în termen de 30 zile, dela prima publicare în «Telegraful Român».

Viitorul paroh va beneficia de venitele fașionate în coala B. și de salariul dela stat, conform calificațiunei sale și a anilor săi de serviciu ca preot.

Candidații se vor prezenta într-una din Duminecile sau sărbătorile înainte de alegere la biserică, spre a face cunoștință cu poporul, a cuvânta, cânta, eventual fiind preoți a celebra sfânta liturghie.

Câmpeni, 30 Decemvrie 1922.

Oficiul protopresb. ort. român în înțelegere cu comit. parohial.

Iosif Gomboș,
protopresb.

Nr. 293/922

(17) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III, **Valea Sângeorgiu**, în protopresbiteratul Hațeg, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fașionate în coala B. pentru venitele dela stat.

Concurenții își vor înainta cererile concursuale instruite cu documentele necesare subsemnatului oficiu în termenul arătat și se vor prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopresbiterat ortodox rom. al Hațegului în înțelegere cu comitetul parohial.

Dr. C. Popescu
protopop

La **Librăria Arhidiecezană în Sibiu**, se află de vânzare

Noul Testament (cu litere cirile)

de

Andrei baron de Șaguna

Prețul: crudu Lei 4.—, broșat Lei 6.—, plus porto postal Lei 2.—.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clike de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagin alese din scriitorii români. Biblioteca Universală

La **Librăria Arhidiecezană din Sibiu** se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dlui Ioan Meșianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei